

La programació a l'Educació Secundària

Àrea de Llengua Catalana i Literatura
Llengua Castellana i Literatura
Àrea de Llengües Estrangeres

Formadors: Joan Marc Ramos Sabaté i Alba Ambròs Pallarès

Joan Marc RAMOS SABATE

Llicenciat en Filosofia i Lletres 1993

Doctor en didàctica de la Llengua i Literatura 2006

Treballa com a professor de secundària i batxillerat des de l'any 1994.

Aquesta activitat docent la compagina amb la de formador de l'ICE de la UB i assessor de centres. És membre del grup de treball *Competències i avaluació* del mateix ICE, així com del grup de recerca FRAC de la Universitat de Barcelona, especialitzat sobre la lectura. Ha participat en diversos entre els quals subratlla: "Avaluació de l'Àrea de Llengua i Literatura: La regulació formativa dels aprenentatges" i "La formació receptora: Anàlisi de competències". Dins d'aquests àmbits, i en el marc de la seva tesi doctoral, s'ha centrat en l'elaboració d'una alternativa a la formació literària a l'ESO fonamentada en els gèneres literaris i les estratègies de lectura.

Alba AMBRÒS PALLARÈS

Diplomada en Magisteri 1992

Llicenciada en Filosofia i Lletres 1996

Doctora en didàctica de la Llengua i Literatura 2002

És professora de didàctica de la Llengua i la Literatura de la Universitat de Barcelona. Així mateix, ha treballat en diferents nivells educatius i els darrers dotze anys ha estat professora de llengües d'Educació primària, secundària i batxillerat.

Compagina l'activitat docent amb la participació en diversos projectes de recerca del grup FRAC de la UB, com per exemple "La formació receptora: Anàlisi de competències". És membre també del grup de treball *Competències i avaluació* del mateix ICE. També forma part de l'equip de redacció de la revista d'Educació en Comunicació AulaMèdia i el grup de formació de l'ICE de la UAB, EduMèdia.

1. Objectius del curs:

- a. Presentar clarament la tasca que s'ha de portar a terme quan es realitza una programació didàctica en clau competencial.
- b. Programar un curs de llengua a partir dels continguts i les competències bàsiques.
- c. Saber valorar els avantatges i els inconvenients de cada una de les decisions que es prenen quan es programa un curs.
- d. Reconèixer la flexibilitat de tota programació un cop se situa en un context determinat.
- e. Entendre el caràcter comunicatiu i competencial de les àrees de llengua i saber transposar aquest esperit a les programacions.
- f. Treballar el vocabulari bàsic de la didàctica de la llengua i de la literatura per a l'acció a l'aula.
- g. Aprofundir en els diferents moments i formes d'avaluació per saber-los adaptar a cada unitat didàctica en clau competencial.
- h. Conèixer els recursos que ofereixen les TAC per al desenvolupament de les competències comunicativa i tractament de la informació i competència digital.

2. Continguts i seqüenciació

Atesa la durada del curs i la seva distribució en cinc sessions de 4 hores i mitja, hem cregut adient dividir el curs en centres d'interès, de manera que se'n tractin almenys dos cada dia del curs. Vegeu la seqüenciació més detallada en el quadre següent:

Dissabte 31 de gener 09	
1r bloc: Introducció. Presentació de <i>El Marc Europeu Comú de Referència</i>.	<p>El curs s'iniciarà amb una exploració dels principals problemes que expressin els participants a l'hora de portar a terme el projecte de programació.</p> <p>A partir del resultat de l'exploració inicial, els formadors modificaran la programació en la mesura que sigui possible.</p> <p>També presentarem els trets més importants del Marc Europeu Comú de Referència per a l'aprenentatge, l'ensenyament i l'avaluació de llengües, elaborat pel Consell d'Europa. Posarem especial èmfasi en els tres nivells comuns de referència.</p>
2n bloc: Presentació de les competències bàsiques	<p>En aquest bloc introductori es repassarà el lèxic fonamental que s'empra als currículums oficials i el vocabulari més específic de la didàctica de la llengua i de la literatura.</p> <p>Definirem la noció de competència i repassarem les implicacions que representa per als docents de l'àrea de llengua i literatura a l'hora de dissenyar i implementar les seves activitats a l'aula.</p>

Dissabte 7 de febrer 09

3r bloc: Anàlisi del currículum de llengua de l'ESO	A partir d'una lectura detallada del currículum, es posarà de manifest el seu esperit fonamental més enllà de la concreció de continguts. La comprensió d'aquests documents ens haurà de servir per reflexionar sobre el concepte de programació i les seves conseqüències a l'hora d'incorporar les competències bàsiques.
4t bloc: La programació per competències d'un curs de llengua	Tenint en compte les conclusions del bloc anterior, s'exposaran diferents criteris didàctics que poden servir per seqüenciar un curs determinat a partir d'un dels focus que mostra el currículum. Es presentarà breument el contingut que hauria de tenir cada apartat de la programació.

Dissabte 14 de febrer 09

5è bloc: Característiques principals i fases d'una unitat didàctica.	Es reflexionarà sobre el concepte d'unitat didàctica i la seva versió més moderna: seqüència didàctica.
6è bloc: La programació d'una unitat didàctica per competències Criteris per a l'exposició oral	Es repassaran els diferents components que s'han de tenir en compte per a la programació per competències i la manera de cohesionar-los. Es posarà especial èmfasi en l'atenció a la diversitat i la contextualització de les tasques. Es proposaran algunes graelles publicades i pròpies que poden servir com a base per a la confecció de les unitats de cada participant al curs. Com a complement, es presentaran alguna unitat didàctica pròpia de manera que els assistents puguin agafar idees per a la seva publicació.

Dissabte 21 de febrer 09

7è bloc: L'avaluació a l'àrea de llengua	Tot i que l'avaluació és una part constitutiva de la programació i de les unitats didàctiques, el seu paper resulta tan central que mereix una atenció destacada. Per aquest motiu, en aquest bloc repassarem els diferents conceptes que entren en joc al voltant del concepte d'avaluació i oferirem eines i instruments diversos que es puguin incloure en les programacions didàctiques.
---	--

8è bloc: La incorporació de les TAC a la programació per competències. Diverses mostres d'unitat didàctica amb un enfocament competencial	Cada vegada més es fa imprescindible l'ús de les TIC a classe de llengua, és per això que cal conèixer tots els recursos existents a l'actualitat i disposar d'un criteri coherent d'utilització que permeti incorporar-les a la programació d'aula, no tan sols com a un objectiu més, sinó com a una eina per assolir els propis objectius d'aula.
--	--

Dissabte 7 de març 09

7è bloc: L'exposició oral per la defensa Mostra de seqüències didàctiques	Dedicarem l'última sessió a l'exposició i comentari de seqüències didàctiques per part dels participants al curs.
--	---

3. Criteris d'avaluació

Partim de la base que aquest curs de formació no ha de ser avaluat sumativament per part dels formadors, ja que cada professor/a passarà una avaluació externa o oposició. Tanmateix, ens sembla que es pot considerar que han aprofitat el curs tots aquells participants que:

- a) Hagin assolit tots els objectius del curs.
- b) Siguin capaços de portar a terme una programació original i coherent.
- c) Siguin capaços de proposar unitats didàctiques coherents amb la programació que han presentat.

4. Metodologia

Entenem que aquest curs ha de presentar tres metodologies diferents segons les característiques dels continguts per treballar:

- Hi haurà moments on els formadors empraran la clàssica metodologia de la **transmissió de coneixements** a fi de presentar de forma ràpida i endreçada aquells conceptes que consideren fonamentals per al projecte que ha de desenvolupar cada un dels participants. Tot i que es procurarà no fer-ne abús, creiem que pot facilitar la consecució de determinats objectius.
- Atenent el fet que hi ha participants de llengües diferents, també ens sembla oportú emprar materials diferenciats en alguns moments. Per aquest motiu, regularment es presentaran exercicis a partir dels quals s'hagin d'extreure conclusions generals o, simplement, s'hagi de generar un debat. En aquestes situacions es procurarà seguir més directament el model socioconstructivista.

- Tot i que possiblement no hi hagi un espai excessiu per a la tutorització directa, som conscients que cada participant té davant seu un repte personal i pot necessitar un recolzament individual. Procurarem aprofitar les estones de treball per resoldre aquells dubtes personals de cada participant. En aquest sentit treballarem amb el suport d'un bloc on els alumnes podran adreçar-se directament als formadors.
- Atesa la importància de la defensa oral d'una programació, els participants hauran d'exposar oralment a l'aula una mostra de seqüència didàctica.

5. Recursos

a) Cada alumne disposarà d'un dossier amb un bon nombre de nocions necessàries per a la programació.

b) La programació del curs i la interacció amb els alumnes es farà a partir del bloc **Didàctica**, concretament en forma de comentaris des de la pàgina "Curs oposicions 2009"

adreça bloc: <http://blocs.xtec.cat/jmrs>

adreça pàgina oposicions 2009: <http://blocs.xtec.cat/jmrs/curs-oposicions-2009/>

c) L'alumnat podrà entrar com a **visitant amb clau** a l'espai *Moodle* "Desenvolupament i aplicació de les competències bàsiques a l'aula" per poder consultar el glossari de conceptes, les notícies més importants sobre oposicions que vagin sorgint, ampliacions bibliogràfiques...

Adreça: <http://phobos.xtec.cat/se-vallesoriental2/moodle/>